

PAPER DETAILS

TITLE: TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENEN ÖĞRENCİLERİN YAZMA VERİLERİNDEKİ
KÜLTÜR UNSURLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

AUTHORS: Semih Alper DÜNDAR, Fatma AÇIK

PAGES: 791-811

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1829503>

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 10/2 2021 s. 791-811, TÜRKİYE

Araştırma Makalesi

TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENEN ÖĞRENCİLERİN YAZMA VERİLERİNDEKİ KÜLTÜR UNSURLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Semih Alper DÜNDAR*

Fatma AÇIK**

Geliş Tarihi: Şubat, 2021

Kabul Tarihi: Mayıs, 2021

Öz

Dil, toplumsal yaşam dinamiklerini içeren kültürün aktarıcısıdır. Türkçenin yabancı dil olarak öğrenen bireyler farklı ortamlarda Türk kültürünü öğrenmekte ve edinmektedirler. Bu bakımdan birçok insanın Türkçeyi ilk defa karşılaştığı Türkçe hazırlık sınıflarında öğretici ve ders kitabının hedef kültürü aktarmadaki yeri önemlidir. Yabancı dile ait kültür öğretimi, Avrupa Ortak Çerçeve Metninde ön görüldüğü üzere dil öğrencilerinin hedef kültürle kendi kültürleri arasında ilişkiler kurularak yürütülmelidir. Bu araştırmada Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin yazma verilerindeki kültürel unsurların belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın alt problemleri öğrencilerin Türkiye’de edindikleri kültür unsurlarının tespit edilmesi, kendi kültürleriyle Türk kültürü arasındaki ortak unsurların ortaya konulması, ülkelerine özgü olan kültür unsurlarının belirlenmesi, Türkiye’ye gelmeden önce edinilen kültür unsurlarının belirlenmesi, yazılı ifadeleriyle ders kitaplarında yer alan ortak kültür unsurlarının ortaya konulmasıdır. Araştırmanın modeli nitel araştırma olup çalışmada veri çözümleme tekniği olarak içerik analizinden faydalanılmıştır. Araştırmada 17 yabancı uyruklu öğrencinin yazma verileri incelenmiş 113 adet kültürel unsur araştırmanın alt problemlerine göre oranlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, kültürlerarası iletişimsel yeterlilik, kültür öğretimi.

EVALUATION OF CULTURAL ELEMENTS IN WRITING DATA OF STUDENTS LEARNING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE Abstract

Language is the transmitter of the culture that includes social life dynamics. Individuals who learn Turkish as a foreign language learn and acquire Turkish culture in different environments. In this respect, the role of the teacher and the textbook in teaching target culture is important in Turkish language classes, where many people meet Turkish for the first time. Teaching culture of the foreign language should be carried out by establishing relationships between the target culture of language learners and their own culture, as advised in the Common European Framework. In this study, it is aimed to determine the cultural elements in the writing data of students who learn Turkish as a foreign language. The sub problems are; to determine cultural elements which students

* Öğr. Gör.; Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, DİLMER, Ankara, sadundar@ybu.edu.tr

** Prof. Dr.; Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, fatmaacik1@yahoo.com

Araştırmanın Etik Kurulu İzni: Araştırma verileri 2019 yılında toplanmıştır.

acquired in Turkey, to put forward the common elements between Turkish culture and their own culture, to determine their own cultural elements and the cultural elements acquired before they come to Turkey, to reveal the common cultural elements in textbooks by their written statements. The model of this research is content analysis method, which is one of the qualitative research designs. In the study, writing data of 17 foreign students were examined and 113 cultural elements were rated in line with the sub-problems of the study.

Keywords: Teaching Turkish as a foreign language, intercultural communicative competence, teaching culture.

Giriş

Kültür; bilgi, inanç, sanat, ahlak, yasalar, kıyafetler, davranışlar ve alışkanlıkları içeren karmaşık bir bütündür. İnsan yaşamının her anında kültür ona eşlik etmektedir. Bireyler kültürü öğrenebilir ve öğrenilen kültürler zamanla değişikliğe uğrayabilir. Her topluluğun kendine özgü kalıplarının olduğu düşünüldüğünde kültür kavramının evrensel olduğu söylenebilir. Dilin insanların çevreyi anlama ve çevreyle iletişim kurma aracı olduğu göz önünde bulundurulduğunda dil ve kültürün birbirleriyle ilişkili ve etkileşimli olduğu bir gerçektir. Dil kültürün taşıyıcısı işlevindedir. Kültür ise taşıyıcısı olan dil ile çevresindeki uyarıcılar arasında aracı niteliğindedir. Bilgi ve teknolojinin gittikçe yaygınlaştığı çağımızda, insanlar birbirleriyle her zamankinden daha sık ve daha kolay iletişim kurmaktadır. Bir kişinin ana dilinin yanı sıra yabancı veya ikinci bir dile hâkim olma ihtiyacı git gide artmaktadır. Dil öğretimi alanı, dil öğrenenlerin ihtiyaçlarının karşılanması hususunda gelişimini sürdürmektedir. Dil öğrenenlere ana dilinde veya yabancı dilde dilbilimsel becerilerin yanı sıra öğretilen dilin kültürel unsurlarının da eş zamanlı olarak öğretilmesi gerekmektedir.

Kültür bilinci, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin önemli bir bileşeni olarak görülmelidir. Kültürlerin etkileşimli olarak algılanmasıyla kademeli olarak yürütülen bir dil öğretim süreci kişinin kendi kültürünü ve hedef kültürü/kültürleri daha iyi anlamasını sağlar. Kültürel farkındalık, ana diline ait kültürle hedef dile ait kültür arasında doğrudan yaşantılarla etkileşim kurularak gelişmektedir (İltar, 2020, s. 49).

Kültürün dille birlikte oluştuğu ve dil aracılığıyla nesillerden nesillere aktarıldığı dikkate alındığında kültüre, bir dil öğrenilerek veya incelenerek ulaşılabilir. Dil öğrencileri dilbilimsel becerilerini geliştirirken kültür hakkındaki bilgilerini ve anlayışlarını artırabilirler. Bu onların düşünme biçimlerini, çağdaş davranışlarını etkiler ve entelektüel yönlerine katkı sağlar (Rivers, 1981, s. 260).

Dil öğreniminin kültür boyutu, ilk günden itibaren başarılı dil öğrencileri tarafından arka planda yoğun bir şekilde yürütülen, iletişim becerilerinin sınırlarını belirleyen ve çevrelerini anlamlandırma becerilerini zorlayan bir etkinliktir (Kramsch, 1993, s. 1). Hedef dilin kültürü, yabancı dil sınıfında, bu dilin konuşulduğu ortamlarda farklı şekillerde, açık ya da örtük olarak öğrenilmektedir. Kültür öğretiminin amaçları ise şunlardır:

1. Tüm insanların kültürel olarak davranışları konusunda bir anlayış geliştirme,
2. Yaş, sosyal sınıf ve ikamet yeri gibi sosyal değişkenlerin insanların davranış şekillerini etkilediğine dair bir anlayış geliştirme,
3. Hedef kültürdeki yaygın durumlarda geleneksel davranışların daha fazla farkına varma,

4. Hedef dildeki kelime ve cümlelerin kültürel çağrışımlarına ilişkin farkındalıkları artırma,
5. Hedef kültürle ilgili genellemeleri değerlendirme ve kültürel becerileri geliştirme,
6. Hedef kültür hakkında bilgi edinme ve bu bilgileri anlamlandırmak için gerekli becerileri geliştirme (stratejiler vb.),
7. Hedef kültür hakkında entelektüel merakı teşvik etme (Tomalin ve Stempleski, 1994, s. 7).

Yabancı dil öğretiminde, dilin kendisine odaklanan geleneksel öğretim yaklaşımı, kültürlerarası iletişim için hem dilsel hem de kültürel yeterliliği vurgulayan iletişimsel bir yaklaşıma doğru evrilmiştir. Bu bakımdan iletişim için yabancı dille birlikte hedef dil ve diğer dillerin kültürlerinin öğrenilmesi önemlidir (Kramsch, 1993, s. 1; Byram ve Morgan, 1994, s. 4). Kültür öğretimi, hedef dili konuşan ülkenin insanları hakkında bilgi aktarımından daha fazlasıdır, diğer bir ifadeyle o dili konuşan topluma ait gerçeklerin ve yaşantıların bir bütününe kapsamalıdır.

Dil öğrenimi ve kültür öğrenimi birbirine bağlı olsa da süreçleri birbirlerinden farklı karakteristikleri içermektedir. Dil sınıflarında kültür öğretiminin başarısı ve başarısızlığı üzerinde farklı değişkenler etkili olmaktadır. Öğreticiler, müfredat ve ders kitapları dikkate alınması gereken en önemli değişkenler arasındadır. Öğreticilerin hangi kültür öğelerini öğreteceklerini bilmemeleri ve bu kültür öğelerini öğretmeye rehberlik edecek kitaplarının olmaması verimsiz bir kültür aktarımına neden olmaktadır (Damen, 1987, s. 5).

Öğrenme standartları, öğrenme hedefleri, öğrenme materyalleri ve ölçme-değerlendirme süreçleri gibi kavramları içeren müfredatlar dil ve kültür öğretimi sürecinde öğreticiye rehberlik eden kaynaklardır. *Avrupa Ortak Çerçeve Metni*'nde kültürlerarası iletişimsel yeterliğin tutum, kültürel bilgi, yorumlama ve ilişkilendirme becerileri, keşfetme ve etkileşime girme becerileri, eleştirel kültürel farkındalık hususlarından bahsedilmiş ve dil öğrencilerine kültür öğretimi hakkında tavsiyelerde bulunulmuştur (CEFR, 2018). Öğrencilerin kültürlerarası yaşantılarını kaydedecekleri ve bu yaşantıları hakkında öz değerlendirme yapacakları formlar hakkında da bilgi verilmiştir.

Öğrencilerin kültürlerarası deneyimlerini kaydettikleri formlar üç ayrı boyutta ele alınmaktadır: duygular, bilgi ve eylemler. Duygular boyutunda öğrencilerin günlük hayatta meraklarını ve ilgilerini çeken yaşantılarını, kendilerini rahat ve rahatsız hissettikleri anları paylaşmaları aranmaktadır. Bilgi boyutunda içinde bulundukları ülke, millet, yaşanılan şehir, aile hayatı, okul hayatı, günlük hayat, gelenekler ve örtük anlaşmalarla ilgili öğrendikleri en önemli bilgileri ifade etmeleri beklenmektedir. Eylemler boyutunda ise insanlarla farklı kültürlerle ilgili iletişim kurma, farklı kültürlerden kaynaklanan sorunları çözme yaşantılarına yer verilmesi istenmektedir. Dil öğrencilerinin kültürlerarası yaşantılarıyla ilgili öz değerlendirme formunda ise diğer insanların yaşayış biçimlerine ilgileri, bakış açılarını değiştirebilme becerileri, farklı bir kültürün üstesinden gelebilme yetileri, farklı bir ülke veya kültür hakkında bilgileri ve kültürlerarası iletişim hakkında bilgileri yorumlamaları öngörülmektedir (CEFR, 2018, s. 30-31).

İkinci veya yabancı dil öğreticileri, dil sınıfında öğrettikleri dile ait kültürün farkında değillerse öğrencilere hedef dilin kültürünü doğru bir şekilde öğretemeyebilirler. Bunun sonucunda öğrenciler, hedef dile ilişkin yeterli kültürel bilgiyi öğrenemeyebilir, sınıf içi-sınıf dışı

ortamlarda yanlış anlaşılmalara karşı karşıya kalırlar. Dolayısıyla öğretici nitelikleri, dil öğretimi ile eş zamanlı yürütülen kültür öğretimi açısından önem arz etmektedir. Yabancı dil öğreticilerinin öğrettikleri dili konuşan toplumun sosyokültürel yönlerini bilmeleri gerekmektedir. Dil öğreticisi, hedef dilin kültürel yönlerini anlamalı ve öğrencilerinin hedef dilin insanlarına yönelik tutumlarını bilmelidir. Öğrencilerin kültürlerarası yanlış anlamalara yol açabilecek sözlü ve sözlü olmayan iletişim becerilerinin farkında olmaları ve anlam konusunda müzakere edebilmeleri gerekir. Öğreticilerin öğrenciler için kültürel açıdan cesaret verici bir öğrenme ortamı yaratabilmeleri, uygun öğrenme materyallerini kullanabilmeleri ve öğrencilerini doğru şekilde değerlendirebilmeleri gerekir. Özetle öğreticilerin kültür öğretimini öğretmeye istekli olmaları ve bunu nasıl yapacaklarını bilmeleri gerekir (Sercu, 2002, s. 152).

Dil öğretiminde kullanılan ders kitapları, Türkçenin yabancı dil olarak öğretildiği sınıflarda müfredat tasarımının ve ders planlamasının merkezindedir. Bu niteliği ile dil ve kültür öğretiminin vazgeçilmez bir aracı olmaya hâlihazırda devam etmektedir. Ders kitabı, öğrencilere sunulan kültürel unsurların türü, bu unsurların nasıl sunulduğu ve nasıl öğrenileceği ve algılanacağı konusunda oldukça etkilidir. Dolayısıyla ders kitabı kültür öğretimi açısından bir “otorite” olarak görülür. Çünkü güvenilir, geçerli ve uzmanlar tarafından yazıldığı varsayılmaktadır. Ders kitaplarının, bir dünya görüşünü veya kültürel sistemi yansıtmalarının “ideolojik” bir yönü de bulunmaktadır. Bu özellik kitabın içeriğinde genellikle örtük biçimde yer almaktadır (Cortazzi ve Jin, 1999, s. 200).

Kültür, sınıf içi öğretim süreçlerinin yanında bireyin gerçek yaşantılarıyla da öğrenilmektedir. Bu bakımdan kültür öğreniminin sosyokültürel boyutundan bahsetmek mümkündür. Bir kişinin kültürel gelişimi; aile, yaşanılan ve ikamet edilen yer, birlikte yaşanılan insanlar, öğrenilen kültür veya kültürler hakkındaki ön öğrenmeler gibi unsurlar tarafından etkilenmektedir. Bu unsurlar yabancı dil öğrencisinin kültürel gelişimini farklı şekillerde etkilemektedir. Öğrenci, bulunduğu ülkenin kültürü ile ilgili sınırlı sayıdaki yaşantıları aracılığıyla olumsuz genellemelerde bulunabilir. Olumlu bir kültürel etkileşim ortamında bulunan bir kişi hedef dili daha doğru ve verimli bir şekilde öğrenebilir. Bununla birlikte kişinin cinsiyet, ırk ve sosyal konumu, kültürel değerleri ve kendi kültüründen farklı davranış biçimlerini yorumlanmasına ilişkin bakış açısını etkiler (Holland ve diğerleri, 1998, s. 111). Öğrenciler açısından hedef dile ait benzer kültürel geçmişe sahip kişilerin aynı anlayışa veya değerlere sahip olabileceğini fazla genelleştirmek de doğru değildir. Çünkü insanların kendi kültürel dünyalarına ilişkin bakış açıları cinsiyetlerine ve diğer sosyal konum değişkenlerine göre farklılık gösterebilir (Holland ve diğerleri, 1998, s. 31). Farklı kültürlerdeki aile içi dinamikler de bireylerin davranışlarını ve düşünme kalıplarını şekillendirmede önemli bir rol oynarlar. Temelde bireyleri daha geniş toplumla etkileşime girmeye hazırlayan ebeveynlerdir. Örneğin, küçük çocuklar tipik olarak ebeveynlerinininkine benzer bir konuşma tarzı geliştirir ve bu genellikle kültüre bağlıdır. Benzer şekilde kardeş sayısı ve kardeşler arasında iletişim biçimi de bireylerin kültürel gelişimini etkilemektedir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültür öğretiminin sınıf içi ve sınıf dışı dinamiklerini bu boyutlar açısından özetlemek mümkündür. Bu dinamiklerin ders kitaplarına ve öğrencilerin ifadelerine yansıma biçimleri yöntem ve bulgular bölümlerinde ele alınacaktır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin yazma verilerindeki kültür unsurlarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda çalışmanın alt amaçları şunlardır:

1. Öğrencilerin Türkiye’de edindikleri kültür unsurlarının belirlenmesi.
2. Kendi kültürleriyle Türk kültürü arasındaki ortak unsurların belirlenmesi, ülkelerine özgü olan kültür unsurlarının belirlenmesi.
3. Türkiye’ye gelmeden önce edinilen kültür unsurlarının tespit edilmesi.
4. Öğrencilerin yazılı ifadeleriyle ders kitaplarında yer alan ortak kültür unsurlarının ortaya konulması.

Yöntem

Araştırma Modeli

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde öğrencilerin yazma verilerindeki kültürel unsurların ortaya konması amaçlanan bu araştırmada nitel araştırma desenindedir. İnsanların yaşantılarını anlamaya dayalı olan nitel araştırmalar doğrudan veri toplanması ve bu verilere yönelik derinlemesine betimlemelerin yapılması imkânlarını sunar (Büyüköztürk ve diğerleri, 2020, s. 254-255). Çalışmanın verilerinin çözümlenmesinde ise içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır. İçerik analizi, metinlerden oluşan nitel verilerin sistematik ve güvenilir bir şekilde analiz edilmesini sağlayan ve böylelikle araştırmacının ilgilendiği sınıflamalara göre bu verilerden genellemeler yapılabilmesini sağlayan bir tekniktir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2020, s. 259).

Bu kapsamda yabancı uyruklu öğrencilerin yazma verilerindeki unsurlar Okur ve Keskin’in (2013, s. 1629) çalışmasında yer alan sınıflamaya göre günlük yaşam, kişiler arası ilişkiler, değerler ve eğitim, edebiyat-sanat ve müzik, gelenekler ve folklor, sosyal yaşam, coğrafya ve mekân alt başlıkları altında gruplandırılıp tablolarda sayısal ifadelerle belirtilmiştir. Öğrenciler 1’den 17’ye kadar numaralandırılıp tablolarla birlikte ilgili alt başlıklara ilişkin yazılı ifadelerindeki örneklerle ver verilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Dil Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde Türkçe hazırlık sınıfında C1 düzeyinde öğrenim gören 17 yabancı uyruklu öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri 2019 yılında toplanmıştır.

Bu öğrencilerden 13’ü kız 4’ü erkektir. Öğrencilerin 2’si Suriye, 2’si İran, 2’si Filistin, 3’ü Somali, 1’i Irak, 1’i Bangladeş, 1’i Kenya, 1’i Libya, 1’i Ruanda, 1’i Ürdün, 1’i Cezayir, 1’i ise Tayvan uyrukludur. Öğrencilerin 11’i ev ortamında 6’sı Kredi ve Yurtlar Kurumuna bağlı öğrenci yurtlarında barınmaktadır.

Çalışmanın uygulanmasında öğrencilerden: “Türkiye’de bugüne kadar gördükleriniz, okuduklarınız ve yaşadıklarınızı düşünün. Bu bilgilere ve tecrübelerle dayanarak kendi kültürünüz ile Türk kültürünü karşılaştırınız. Benzerlikleri ve farklılıkları ayrıntılı bir şekilde yazınız.” yönergesine dayanak kendilerini yazılı olarak ifade etmeleri istenmiştir. Öğrencilerin yazma verileri uygulamadan sonra araştırma desenine göre incelenip yorumlanmıştır.

Bireyler kültürel arka planlarına göre dünyayı yorumlarlar. Bir dil öğrencisi de kendi kültüründen hareketle diğer kültürler hakkında değerlendirmelerde bulunur. Bu değerlendirmeleri

yaparken öğrendiği dille ilgili okuduğu metinler ve karşılaştıkları ana dili konuşurlar onlara yol gösterir. Ancak bu çıkarımlar her zaman doğru olmayabilir. Çünkü okunan sınırlı sayıdaki metin veya karşılaşılan sınırlı sayıdaki ana dili konuşuru kültürü tam ve doğru bir şekilde yansıtmayabilir. Buradan hareketle öğrencilerin yazdıkları metinlerde doğru veya yanlış kültürel genellemeleriyle ilgili çıkarımlarda da bulunulmuştur.

Bulgular ve Yorumlar

Araştırma kapsamında öğrencilerin yazma verileri incelenmiş ve bu yazma verilerindeki kültürel unsurlar alt kültürel unsurlara göre tasnif edilmiştir. Araştırmanın alt problemlerine göre yazılı ifadelerin frekans dağılımları Tablo 1’de sunulmaktadır.

Tablo 1: Öğrencilerin Yazılı İfadelerindeki Kültürel Unsurların Alt Problemlere Göre Dağılımı

	F	%
1. Öğrencilerin Türkiye’de edindikleri kültürel unsurların oranları	51	45
2. Öğrencilerin kendi kültürleriyle Türk kültürü arasındaki ortak unsurların oranı	25	22
3. Öğrencilerin ülkelerine özgü kültürel unsurların oranları	19	17
4. Öğrencilerin Türkiye’ye gelmeden önce farkında oldukları Türk kültürü unsurlarının oranı	18	16
Toplam	113	100

Tablo incelendiğinde 17 öğrenciye ait metinlerde 113 kültürel unsur tespit edilmiştir. %45’lik oranla en fazla Türkiye’de edinilen kültürel unsurlar ifade edilmiştir. Verilerin %22’sinde öğrencilerin kendi kültürleriyle Türk kültürü arasında benzerlikler tespit ettikleri, %17’sinde kendi kültürlerine özgü farkındalıkları, %16’sında ise Türk kültürüne ilişkin ön bilgileri gözlemlenmiştir.

Bu tablo öğrencilerin farkındalık düzeylerinin en fazla hedef kültürün unsurlarıyla ilişkili olduğunu göstermiştir. Dolayısıyla öğrencilerin kendi kültürleriyle hedef kültür arasında etkileşimin anlamlı düzeyde olduğunu ifade etmek mümkündür. Buna karşın öğrencilerin öz kültürlerini yansıtmaya düzeyleri ve Türk kültürü hakkında önceki öğrenmeleri ise düşüktür.

Tablo 2’de öğrencilerin Türkiye’de edindikleri kültür unsurlarının alt başlıklara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 2: Öğrencilerin Türkiye’de Edindikleri Kültürel Unsurların Oranları

Alt Kültürel Unsurlar	f	%
1. Günlük yaşam	15	29
2. Kişiler arası ilişkiler	11	22
3. Değerler ve eğitim	11	22
4. Edebiyat-sanat ve müzik	1	2
5. Gelenekler ve folklor	7	14
6. Sosyal yaşam	1	2
7. Coğrafya ve mekân	5	10
Toplam	51	100

Tablo incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin metinlerinde %29’luk oranla en sık günlük yaşamdaki kültürel unsurlara yer verdikleri görülmektedir. Öğrenciler günlük yaşamda Türk kültürüne dair deneyimlerini şu ifadelerle belirtmişlerdir:

Ö1 (K): “Burada herkes çok konuşuyor. Hatta şarkı söyleyen insanlar görülebilir.”

Ö11 (K): “Türkler kış ve yaz mevsimini çok sevmiyorlar.”

Ö10 (E): “Erkek ve kadın için daha büyük yaşta ki kişilere ağabey ve abla diyorlar.”

Ö7 (K): “Türkiye’de yemek masasında her zaman ekmek var.”

Ö2 (K): “Türkiye dünyada en çok çay tüketen ülkelerden biridir.”

Kişiler arası ilişkiler başlığı altında yer alan alt kültür unsuruna dair ifadeler %22 oranındadır. Bu ifadelerden bazıları şunlardır:

Ö3 (E): “İnsanların tipleri ve karakterleri birbirlerinden farklı. Birbirlerine benzemiyorlar.”

Ö10 (E): “Misafırlığe giderken bir hediye götürmeniz gerekmektedir.”

Ö9 (K): “Türkiye’de yabancılara değer veriyorlar.”

Ö7 (K): “Türkiye’de yabancılara garip bir şekilde bakıyorlar.”

Araştırmaya katılan öğrencilerin, Türk kültürüne ilişkin değerler ve eğitim başlığı altında yer alan alt kültür unsuruna dair ifadeleri %22 oranındadır. Bu ifadelerden bazıları şunlardır:

Ö8 (K): “Türkiye’de eğitim yüksek düzeydedir.”

Ö12 (E): “Türkiye’de Güney Azerbaycan’daki Türklük hissiyatını göremedim.”

Ö3 (E): “Türkiye’ye geldiğimde DİLMER hayatımı değiştirdi.”

Ö15 (E): “Türkiye’de Osmanlı eserlerini görünce farklı bir hisse sahip oluyorum. Osmanlı döneminin çok güçlü olduğunu görüyorum.”

Araştırmaya katılan öğrencilerin, Türk gelenek ve folkloruna ilişkin ifadeleri %14 oranındadır. Bu ifadeler şu şekilde örneklendirilebilir:

Ö7 (K): “Türkiye’de köylerdeki kişiler geleneklerine çok bağlıdır.”

Ö6 (K): “Türkiye’de düğünler herhangi bir gün yapılabilir.”

Araştırmaya katılan öğrenciler Türk kültürünün edebiyat-sanat ve müzik boyutunu yalnızca bir ifadeyle belirtmişlerdir:

Ö9 (K): “Türk dizilerini çok beğeniyorum.”

Araştırmaya katılan öğrencilerden biri, Türk kültürüne dair sosyal yaşam hakkında yalnızca şu ifadeyi belirtmiştir:

Ö8 (K): “Türklerin işaret dili farklıdır.”

Araştırmaya katılan öğrenciler Türkiye’de coğrafya ve mekân alt unsurunu iki ifadeye belirtmişlerdir:

Ö5 (K): “Seyahat için en iyi ülke Türkiye’dir.”

Ö8 (K): “Türkiye büyüleyici bir doğaya sahiptir.”

Tablo 3’te öğrencilerin ülkelere ait kültürel unsurlarının oran olarak dağılımı verilmiştir.

Tablo 3: Öğrencilerin Ülkelerine Özgü Olan Kültürel Unsurların Oranları

Alt Kültürel Unsurlar	F	%
1. Günlük yaşam	9	47
2. Kişiler arası ilişkiler	3	16
3. Değerler ve eğitim	3	16
4. Edebiyat-sanat ve müzik	0	0
5. Gelenekler ve folklor	4	21
6. Sosyal yaşam	0	0

7. Coğrafya ve mekân	0	0
Toplam	19	100

Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin kültürlerine ilişkin ifadelerinde en sık tespit edilen alt unsur %47 ile günlük yaşama aittir. Günlük yaşama dair şu ifadeler kullanılmıştır:

Ö17 (K): “Suriye’de tatil günlerinde ülkemiz kalabalık olur.”

Ö6 (K): “Libya kültüründe özel baharatlar var.”

Ö1 (K): “Tayvan’da her gün banyo yapılır.”

Ö5 (K): “Somali’de sütlü çay var.”

Araştırmaya katılan öğrencilerin kültürlerine ilişkin ifadeleri arasında gelenekler ve folklor alt unsuruna ait oran %21’dir. Gelenekler ve folklorla dair şu ifadeler kullanılmıştır:

Ö14 (K): “Filistin’de sahur ezanından önce Kuran okunuyor.”

Ö6 (K): “Libya’da düğünler perşembe günü olur.”

Araştırmaya katılan öğrencilerin kültürlerine ilişkin ifadeleri arasında kişiler arası ilişkiler alt unsuru %16’lık bir orana sahiptir. Kişiler arası ilişkilere dair şu ifadeler kullanılmıştır:

Ö7 (K): “Kenya’da büyükşehirlerde sıcakkanlı insanlar bulunabilir.”

Ö6 (K): “Libya’da akrabalarla her cuma toplanıyoruz.”

Araştırmaya katılan öğrencilerin kültürlerine ilişkin ifadeleri %16 ile değerler ve eğitim alt unsuruna aittir. Değerler ve eğitim konusuna dair şu ifadeler kullanılmıştır:

Ö12 (E): “Güney Azerbaycan’da Türklük hakkında olumlu duygulara ve düşüncelere sahibiz.”

Ö1 (K): “Tayvan’da derste sadece öğretmen konuşur.”

Araştırma dâhilindeki öğrencilerin yazma verilerinde öz kültürlerine ilişkin edebiyat-sanat ve müzik, sosyal yaşam, coğrafya ve mekân alt unsurlarına ilişkin ifadelerle rastlanmamıştır.

Tablo 4’te öğrencilerin Türk kültürü ile kendi kültürleri arasında farkına vardıkları ortak unsurların alt başlıklara göre dağılımları verilmiştir.

Tablo 4: Öğrencilerin Kendi Kültürleriyle Türk Kültürü Arasındaki Ortak Unsurların Oranları

Alt Kültürel Unsurlar	f	%
1. Günlük yaşam	7	28
2. Kişiler arası ilişkiler	5	20
3. Değerler ve eğitim	4	16
4. Edebiyat-sanat ve müzik	0	0
5. Gelenekler ve folklor	7	28
6. Sosyal yaşam	1	4
7. Coğrafya ve mekân	1	4
Toplam	25	100

Tablo 4 ele alındığında; günlük yaşam, gelenek ve görenekler, %28’lik oranla öğrencilerin Türk kültürü ile en sık ortak nokta buldukları alt unsurlardır. Bu oranı %20 ile kişiler arası ilişkiler izlemektedir. Diğer alt unsurların daha düşük oranlarla temsil edildiğini söylemek mümkündür.

Araştırmaya katılan öğrencilerin kendi kültürleriyle Türk kültürü arasındaki ortak unsurlara ilişkin en sık ifade ettikleri alt unsur %28 ile günlük yaşama aittir. Günlük yaşama dair şu ifadeler kullanılmıştır:

Ö4 (K): “Türkiye ve Ruanda yemeklerinin yüzde 70’i aynıdır.”

Ö13 (K): “Türkiye ve Filistin’in tatilleri birbirine benziyor.”

Ö6 (K): “Libya ve Türkiye’nin yemekleri benzerdir.”

Ö14 (K): “Filistin mutfağında da künefe, kuru fasulye, mantı ve sarma yemekleri var.”

Araştırmaya katılan öğrencilerin kendi kültürleriyle Türk kültürü arasındaki ortak unsurlara ilişkin en sık ifade ettikleri diğer alt unsur %28 ile gelenek ve göreneklerdir. Gelenek ve göreneklere dair şu ifadeler kullanılmıştır:

Ö10 (E): “Türk insanlarında İslam dinindeki gibi yaşlılara saygı vardır.”

Ö14 (K): “Filistin’deki düğünlerde de geline kırmızı kuşak takma, çeyiz götürme gelenekleri vardır.”

Ö8 (K): “Türkiye Somali gibi Müslüman bir ülkedir.”

Ö2 (K): “Türkiye ve birçok Arap ülkesi gelenek görenekler bakımından yakındır.”

Araştırmaya katılan öğrencilerin kendi kültürleriyle Türk kültürü arasındaki ortak unsurlara ilişkin ifadelerinin %20’si kişiler arası ilişkiler alt unsuru hakkındadır. Kişiler arası ilişkilere dair şu ifadeler kullanılmıştır:

Ö7 (K): “Türkiye’deki insanlar benim ülkemdeki gibi hem muhafazakâr hem de gelişmişlerdir.”

Ö4 (K): “Türklerin misafirperverlik alışkanlıkları ülkeme benzer.”

Araştırmaya katılan öğrencilerin kendi kültürleriyle Türk kültürü arasındaki ortak unsurlara ilişkin ifadeleri arasında değerler ve eğitim alt unsuru %16’lık oranla temsil edilmektedir. Değerler ve eğitime dair şu ifadeler kullanılmıştır:

Ö9 (K): “Türkçede Arapça kelimeler çok olduğu için Türkiye’ye geldim.”

Ö6 (K): “Türkçe ve Arapça kelimeler benzediği için Türk ve Arap kültürü çok yakın.”

Ö14(K): “Türkçe ile Arapça, kelime sayıları ve eskiden kullanılan alfabe nedeniyle benzerdir.”

Araştırmaya katılan öğrencilerin kendi kültürleriyle Türk kültürü arasındaki ortak unsurlar arasında sosyal yaşam, coğrafya ve mekân alt unsurlarına ilişkin birer cümle kurdukları tespit edilmiştir:

Ö2 (K): “Türkiye ve Cezayir’in elbiseleri benzerdir.”

Ö10 (E): “Türkiye ve Irak komşu ülkelerdir.”

Araştırmaya katılan öğrencilerin kendi kültürleriyle Türk kültürü arasındaki ortak unsurlar arasında edebiyat-sanat ve müzik alt unsuruna ilişkin ifadelere rastlanmamıştır.

Tablo 5’te öğrencilerin Türkiye’ye gelmeden önce farkında oldukları kültürel unsurların alt başlıklara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 5: Öğrencilerin Türkiye'ye Gelmeden Önce Farkında Oldukları Kültürel Unsurların Oranları

Alt Kültürel Unsurlar	F	%
1. Günlük yaşam	9	50
2. Kişiler arası ilişkiler	1	6
3. Değerler ve eğitim	3	17
4. Edebiyat-sanat ve müzik	3	17
5. Gelenekler ve folklor	1	6
6. Sosyal yaşam	0	0
7. Coğrafya ve mekân	1	6
Toplam	18	100

Tablo incelendiğinde öğrencilerin Türk kültürü hakkındaki ön öğrenmelerine dair %50'lik oranla en sık günlük yaşam alt unsuruyla ilgili ifadeler belirttiklerini söyleyebiliriz. Bu oranı diğer alt unsurlar takip etmektedir.

Araştırmaya katılan öğrenciler tarafından Türkiye'ye gelmeden önce Türkiye'deki günlük yaşama ait şu ifadeler kullanılmıştır:

Ö5 (K): "Türkiye'de yaşamının kolay olacağını biliyordum."

Ö4 (K): "Türk kahvesinin benzersiz olduğunu duymuştum."

Ö2 (K): "Çocukken hep Türkiye veya Fransa'da yaşamayı hayal ettim."

Ö8 (K): "Türkiye'de iş fırsatları çok olduğunu öğrendim."

Araştırmaya katılan öğrenciler Türkiye'ye gelmeden önce kültürel unsurlardan %16 ile değerler ve eğitime ait farkındalıkları olduğunu belirtmişlerdir. Değerler ve eğitime dair şu ifadeler kullanılmıştır:

Ö15 (E): "Türkiye'ye gelmemde Osmanlı Devleti'nin etkisi oldu."

Ö2 (K): "Cezayir'deyken Osmanlı kültürünün varlığı vardı. Bu yüzden Türkiye'ye yakınlık duydum."

Araştırmaya katılan öğrenciler Türkiye'ye gelmeden önce kültürel unsurlardan %16 ile Türk edebiyatı, sanatı ve müziğine ait farkındalıkları olduğunu belirtmişlerdir. Türk edebiyatı, sanatı ve müziğine dair şu ifadeler kullanılmıştır:

Ö5 (K): "Türkiye'ye gelmeden önce Türk dizilerini izledim."

Ö9 (K): "Türkiye'ye gelmeden önce Türkiye hakkında kitaplar okudum."

Ö11(K): "Türkiye'ye gelmeden önce Youtube'da müzikler dinledim."

Araştırmaya katılan öğrenciler Türkiye'ye gelmeden önce kişiler arası ilişkiler, gelenek-folklor, coğrafya ve mekân alt unsurlarına dair farkındalıklarını şu şekilde belirtmişlerdir:

Ö4 (K): "Türklerin her yerde çok misafirperver olduklarını duydum."

Ö13 (K): "Türkiye'de okuyan arkadaşlarımdan ramazan ayının çok güzel geçtiğini duymuştum."

Ö16 (K): "Türkiye'yi hep gezmek istedim. Karadeniz ve Kapadokya'yı çok beğeniyordum."

Çalışmanın Türk kültürüne ilişkin ön öğrenmelerine ilişkin alt probleminde sosyal yaşam unsuruna ilişkin bir yazma verisine rastlanmamıştır.

Tablo 6’da öğrencilerin metinlerinde kültürel unsurlarla ders kitapları arasındaki ortak kültürel unsurların frekans dağılımları sunulmuştur.

Tablo 6: Öğrencilerin Yazılı İfadeleriyle Ders Kitaplarında Yer Alan Ortak Kültür Unsurlarının Oranları

Alt Kültürel Unsurlar	F	%
1. Günlük yaşam	13	31
2. Kişiler arası ilişkiler	7	17
3. Değerler ve eğitim	7	17
4. Edebiyat-sanat ve müzik	1	2
5. Gelenekler ve folklor	9	21
6. Sosyal yaşam	0	0
7. Coğrafya ve mekân	5	12
Toplam	42	100

Tablo 6’da İşcan ve Yassıtaş (2017), Özgat Tatan (2018) ve Almalı’nın (2019) Yedi İklim ders kitaplarına ilişkin tespit ettikleri kültürel unsurlarla öğrencilerin yazma verilerindeki kültürel unsurlar arasındaki ortak veriler alt başlıklara göre sıralanmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin metnindeki kültürel unsurlar ve *Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti*’nde verilen kültürel unsurlar arasındaki toplam benzerlik frekansına bakıldığında ($f=42$); Tablo 1’de belirtilen öğrencilerin metnindeki bütün kültürel unsurlarının toplam frekansı ($f=113$) arasında güçlü bir ilişki olduğunu ifade etmek mümkündür. Bu benzerlik oranı %37 olarak tespit edilmiştir. Diğer bir ifadeyle öğrencilerin yazılı anlatımlarında ifade ettikleri kültürel unsurlar *Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti* ders kitaplarında yer alan kültürel unsurlarla anlamlı düzeyde örtüşmektedir. Öğrencilerin ifadelerinde ders kitaplarında yer almayan kültürel unsurlar ise %63’lük bir orana sahiptir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yazılı ifadeleriyle ders kitaplarında yer alan ortak kültür unsurlarının benzerlik oranları açısından ilk sırada %31 ile günlük yaşam alt unsuru gelmektedir. Günlük yaşama dair şu ifadeler kullanılmıştır:

Ö14 (K): “Filistin mutfağında da künefe, kuru fasulye, mantı ve sarma yemekleri var.”

A1 4 ve 5. Ünite C Bölümü: “Kuru fasulye ve pilav pişireceğim.” “Hangi yemekleri seviyorum? Mantı.”

Ö4 (K): “Türkiye’de taşıma araçları çoktur.”

A1 3. Ünite A Bölümü: “Trenle, otobüsle, uçakla, vapurla”

Ö5 (K): “Türkler için çay vazgeçilmezdir.”

A2 3. Ünite C Bölümü: “Murat hem çay içiyor hem de gazete okuyor.”

Ö10 (E): “Türkler yüksek statü, saygı ve iyi tutum için bey ve hanım ifadelerini kullanıyor.”

A1 4. Ünite A Bölümü: “Bu Salih Bey. Meltem Hanım büfeden gazete alıyor.”

Ö10 (E): “Erkek ve kadınlar için daha büyük yaşta ki kişilere ağabey ve abla diyorlar.”

A1 2. Ünite A Bölümü: “Ağabeyim Murat 23 yaşında. Ablam Yaren 17 yaşında.”

Ö15 (E): “Türkiye’de kahveden daha çok çay tüketilmektedir.”

A2 4. Ünite A Bölümü: “Otobüsten iner birer çay içeriz.”

Araştırmaya katılan öğrencilerin yazılı ifadeleriyle ders kitaplarında yer alan ortak kültür unsurlarının benzerlik oranları açısından ikinci sırada %21 ile gelenekler ve folklor gelmektedir. Gelenekler ve folklorla dair şu ifadeler kullanılmıştır:

Ö10 (E): “Türkiye’de İslam’daki gibi yaşlılara saygı vardır.”

A2 6. Ünite B Bölümü: “(Sedat) Dedesinin ve anneannesinin ellerinden ve yanaklarından öpüp masaya oturdu.”

Ö13 (K): “Türkiye’de düğünlerde tuzlu kahve içirme, çeyiz götürme gelenekleri var.”

B2 2. Ünite A Bölümü: “Türkiye’de tuzlu kahveyi içen damat sesini çıkartmazken... Anneler kızlarına çeyiz sandığı hazırlarlar ve gelin bu sandığı yeni evine götürür.”

Ö7 (K): “Türkiye’de köydeki kişiler geleneklerine çok bağlı.”

B2 8. Ünite C Bölümü: “Köy odaları geleneği, Türk konukseverliğinin en iyi örnekleri arasındadır. Köy odaları, özellikle kalacak misafirler için hazırlanmıştır.”

Araştırmaya katılan öğrencilerin yazılı ifadeleriyle ders kitaplarında yer alan ortak kültür unsurlarının benzerlik oranları açısından üçüncü sırada %17 ile kişiler arası ilişkiler gelmektedir. Kişiler arası ilişkilere dair şu ifadeler kullanılmıştır:

Ö10 (E): “Türklerde misafirlğe giderken bir hediye götürmelisiniz.”

B2 8. Ünite A Bölümü: “Yeni eviniz hayırlı olsun. Bu sizin hediyeniz.”

Ö7 (K): “Kenya’da da büyükşehirlerde samimi insanlar bulmak mümkün.”

B2 8. Ünite A Bölümü: “(Apartmanda yeni komşuya hoş geldin ziyareti) Biz de çat kapı geldik. Yeni eviniz hayırlı olsun.”

Araştırmaya katılan öğrencilerin yazılı ifadeleriyle ders kitaplarında yer alan ortak kültür unsurlarının benzerlik oranı açısından %17 ile kişiler arası ilişkilerle aynı oranda olan değerler ve eğitim gelmektedir. Değerler ve eğitime dair şu ifadeler kullanılmıştır:

Ö15 (E): “İstanbul’daki Osmanlı eserlerine hayranlık hissediyorum.”

C1 5. Ünite C Bölümü: “(Ali Kuşçu) İstanbul’da Ayasofya Medresesinde müderris oldu.”

Ö8 (K): “Türkiye’de eğitim çok değerlidir.”

C1 6. Ünite B Bölümü: “VI. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu, Almanya’ya Göçün 50. Yılında Göç ve Eğitim”

Ö2 (K): “Türkiye’ye gelmemde Osmanlı Devleti’nin etkisi olmuştur.”

C1 3. Ünite A Bölümü: “Yavuz Sultan Selim birçok Osmanlı padişahı gibi devletin selameti için sefer hazırlıklarını gizli tutarmış... Fatih Sultan Mehmet adamları ile gezerken yanına sokulan dilenciye bir altın vermiş.”

Araştırmaya katılan öğrencilerin yazılı ifadeleriyle ders kitaplarında yer alan ortak kültür unsurlar arasında %12’lik oranla temsil edilen coğrafya ve mekân alt unsurundaki ilişki şu şekilde gösterilmiştir:

Ö7 (K): “Türkiye’de ve Kenya’da insanlar köyde benzer şekilde yaşıyor.”

B2 8. Ünite C Bölümü: “Köy odaları genellikle iki katlı yapıldı.”

Ö5 (K): “Seyahat için en iyi ülke Türkiye’dir.”

A2 4. Ünite B Bölümü: “Likya Yolu, Kapadokya, İstanbul’un ilçesi Şile”

Araştırmaya katılan öğrencilerin yazılı ifadeleriyle ders kitaplarında yer alan ortak kültür unsurlar arasında edebiyat-sanat ve müzik alt unsuru hakkında doğrudan kitapta konusu aktarılan “Babam ve Oğlum” filmi ifade edilmiştir:

Ö4 (K): “Türk filmleri çok ilgi çekicidir. Özellikle Babam ve Oğlum çok güzel bir filmi.”

B1 2. Ünite C Bölümü: “Okuyalım ve işaretleyelim: Babam ve Oğlum.”

Araştırmaya katılan öğrencilerin yazılı ifadeleriyle ders kitaplarında yer alan ortak kültür unsurlar arasında sosyal yaşama ait ifadelere rastlanmamıştır.

Sonuç ve Öneriler

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin yazılı metinlerinin kültür öğretimi bağlamında incelendiği bu çalışmada şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Araştırmanın alt problemlerine göre öğrenci ifadelerinin dağılımları ele alındığında;

a) Türk kültürüne ilişkin kültürel edinimlerinin çoğunlukta olduğu görülmektedir.

b) Öğrencilerin kültürlerarası iletişimsel yeterlilikleri açısından kendi kültürlerine ilişkin farkındalıkları ve hedef kültürle etkileşim kurma boyutlarının arka planda kaldığı ifade edilebilir. Yani Türkçe hazırlık sınıfında ve günlük hayatta kültürlerarası etkileşim kurmaktan daha çok kültür öğreniminde ve ediniminde bulundukları sonucuna ulaşılabilir.

c) Türk kültürüne ilişkin edindikleri kültürel unsurları sıklıkla belirtmelerinden yola çıkarak Türk kültürü hakkında genel bir anlayış geliştirdikleri çıkarımında bulunulabilir. Öğrencilerin Türk insanının günlük yaşamdaki davranış biçimlerini en sık şekilde ifade ettikleri düşünüldüğünde günlük hayatta karşılaştıkları yaygın kültürel durumlar hakkında daha fazla farkındalık geliştirdikleri ifade edilebilir.

d) Kişiler arası ilişkiler bakımından öğrenciler Türklerin yabancılara bakışı hakkında olumlu ve olumsuz genellemelerde bulunmuşlardır. Bu durum öğrencilerin sosyal deneyimlerinden hareketle hedef kültürde kültürel beceriler kazandıkları ve bu kültüre ait genellemelerde bulundukları görülmektedir.

e) Öğrenciler Türkiye’deki eğitim hayatına ilişkin çıkarımlar ortaya koymuşlardır. Bazı öğrenciler DİLMER ortamının hayatlarında olumlu bir etki yarattığını vurgularken bazıları da Türkiye’de yaşayan Türk soydaşlarının geldikleri yerdeki kadar Türklük hissiyatının olmadığı yönünde duygusal çıkarımlarda bulunmuşlardır.

f) Gelenekler ve folklor açısından öğrencilerin ifadeleri hedef kültürün daha çok bilgi boyutuyla ilgilidir.

Araştırmanın öğrencilerin ülkelerine özgü kültürel unsurlara ait amaçları kapsamında;

a) Öğrenciler ağırlıklı olarak günlük yaşamla ilgili unsurları dile getirmişlerdir. Bu ifadeler genel olarak insanların günlük rutinleri, yeme-içme kültürleri ve çalışma-tatil günleri hakkındadır.

b) Araştırmaya katılan öğrencilerin günlük yaşamla ilgili kendi kültürlerine ilişkin farkındalıkları bilgi boyutundadır. Gelenekler ve folklor boyutu için de benzerdir.

c) Ancak değerler-eğitim ve kişiler arası ilişkiler boyutlarında katılımcılar kültürlerine ilişkin duyuşsal farkındalığa sahiptir.

d) Araştırma katılımcılarının ülkelerinin coğrafya, mekân, edebiyat, sanat ve müzik gibi unsurları hakkında görüş belirtmedikleri düşünüldüğünde bu hususlarda kendilerini ifade etmekte güçlük çektikleri söylenebilir.

Çalışmanın ortak kültürlere ilişkin alt probleminde;

a) Katılımcıların ağırlıklı olarak günlük yaşamla ilgili ortak kültürel unsurlara yer verdikleri görülmektedir. Öğrenciler kendi kültürleriyle Türk kültürünün ortak unsurlarını ele aldıkları ifadelerinde yeme-içme alışkanlıkları boyutundan bahsetmişlerdir. Aynı ülkede yaşayan farklı bölgelerdeki insanların dahi farklı beslenme alışkanlıklarına sahip olduğu düşünüldüğünde, öğrencilerin Türk kültürüyle en çok karşılaştırma yaptıkları unsurun günlük hayatlarında en sık etkileşime girdikleri yeme-içme alışkanlıkları olması doğal bir sonuçtur.

b) Ortak kültürel unsurlara ilişkin farkındalıklar bilgi boyutundadır.

c) Ortak kültürlerle ilgili duygusal çıkarımlarda bulunulmadığı dikkate alındığında bu alt probleme ilişkin duyuşsal becerilerin yeteri kadar gelişmediği ifade edilebilir.

d) Ortak kültürlere ilişkin gelenekler ve folklor alt unsurunda Müslüman olmanın ifadeler üzerindeki etkisi gözlemlenmiştir. Öğrenciler bu alt unsur kapsamında çoğunlukla dinlerinin ortak olduğunu ifade etmişlerdir. Katılımcılarının demografik bilgileri göz önünde bulundurulduğunda genelinin Müslüman nüfusun ağırlıkta olduğu ülkelere olmasının bu durumu oluşturduğu sonucuna ulaşılabilir.

Ortak kültürler alt problemi kapsamında kişiler arası iletişim, değerler ve eğitim unsurları incelendiğinde;

a) Katılımcıların kişiler arası iletişim, değerler ve eğitim unsurlarına ilişkin kültürlerarası iletişimsel yeterlilikleri bilgi boyutundadır.

b) Değerler ve eğitim alt unsurunda Arap öğrencilerin Türkçe ile ortak kelimelerle ilgili ifadelerine sıklıkla rastlandığı düşünüldüğünde hedef dildeki kelime ve cümlelere ilişkin farkındalıklarını geliştirdikleri söylenebilir.

c) Buna karşılık katılımcıların sosyal yaşam, coğrafya ve mekân unsurları açısından ortak kültüre dair farkındalıkları düşüktür.

Araştırmaya katılan öğrencilerin Türkiye'ye gelmeden önce farkında oldukları kültürel unsurlar göz önünde bulundurulduğunda;

a) Katılımcıların günlük yaşama ait unsurlara ağırlıklı olarak yer verdikleri tespit edilmiştir.

b) Coğrafi yakınlık ve katılımcıların ülkelerinde yer alan Osmanlı Devleti'ne ait unsurlar öğrencilerin Türk kültürü hakkında bilgi ve duygular geliştirmelerine katkı sağlamıştır. Öğrencilerden bir kısmı Türkiye'de eğitim alma kararını verirken bu unsurları göz önünde bulundurmuşlardır.

c) Öğrencilerin Türk dizilerini, Türkiye hakkında internette yer alan videoları, kitapları takip ettikleri düşünüldüğünde edebiyat sanat ve müzik alt unsurunda Türkiye'ye gelmeden önce düşük bir oranda da olsa bilgi düzeyine sahip oldukları ifade edilebilir.

d) Katılımcılardan bazıları da gelenekler ve folklor alt unsurunda dair Türk misafirperverliği, Türkiye'de ramazan ayı ve Türkiye'nin coğrafi güzellikleri hakkında ön bilgilerini dile getirmişlerdir. Ancak bu ifadeler Türk gelenek ve folkloruna ilişkin duygu ve düşünce boyutundan çok bilgi boyutu hakkındadır.

Araştırmanın ders kitaplarıyla ilgili alt probleminde katılımcıların;

a) İfade ettikleri kültürel unsurlarla ders kitaplarında yer alan kültürel unsurların %37'lik bir oranla benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Öğrencilerin bu unsurları farklı araçlarla ve farklı ortamlarda edindikleri ya da öğrendikleri kabul edildiğinde ise ders kitaplarında yer alan kültürel unsurların öğrencilerin farklı bağlamlarda edindikleri kültürel unsurlarla %37'lik bir benzerlik oranı teşkil ettiği sonucuna ulaşılabilir.

b) Ders kitaplarıyla ortaklık teşkil etmeyen ifadelerin %63'lük bir oranı temsil ettiği göz önünde bulundurulduğunda öğrencilerin kültür öğrenmelerinin ya da edinimlerinin ders kitabı dışındaki bağlamlarda daha kalıcı biçimde gerçekleştiği söylenebilir. Bu bakımdan öğretici, sosyal çevre, ikamet yeri gibi değişkenler öğrencilerin kültürel yetkinliklerinin gelişmesine daha çok katkıda bulunmuştur.

c) Öğrencilerin yazılı ifadeleriyle ders kitaplarında yer alan ortak kültür unsurları arasında en çok günlük yaşam alt unsuruna dair ortak ifadeler tespit edilmiştir. Bu unsuru gelenek ve folklor alt unsuruna ilişkin ortak ifadeler takip etmektedir. Bu bilgilerden kullanılan ders kitabının hedef kültürdeki insanların günlük yaşamları ve gelenekleri hakkında anlayış geliştirmeye yardımcı olduğu sonucuna ulaşılabilir.

d) Kişiler arası iletişim boyutu açısından ele alındığında ders kitapları ve öğrencilerin metinlerindeki ortak ifadelerin kültürel bilgi boyutunu temsil ettiği gözlemlenmektedir. Buna karşılık değerler ve eğitim alt unsurunda ders kitaplarındaki kültürel ifadeler öğrencilerin duygusal ifadeleriyle örtüşmektedir.

e) Daha az orana sahip coğrafya ve mekân alt unsurundaki ortak ifadelerde de benzer bir durum söz konusudur. Öğrencilerin sosyal yaşama dair ifadeleri arasında ders kitaplarında yer alan unsurlara rastlanmamıştır.

f) Araştırmaya katılan öğrencilerin yalnızca bir yazma ifadesinde ders kitaplarındaki edebiyat, sanat ve müzik unsurları yer aldığı düşünüldüğünde ders kitaplarında yer alan metinlerin öğrencilerin kültür öğrenmeleri üzerinde edebiyat, sanat ve müzik alt unsuru açısından yetersiz olduğu sonucunu ortaya koymaktadır. Buna göre ders kitaplarında yer alan edebiyat, sanat ve müzikle ilgili metinlerin öğrencilerin kültürel öğrenmeleri üzerinde yeterli veya etkili olmadıkları sonucuna ulaşılabilir.

Aydın (2017) araştırmasında yabancı öğrencilerin Türkiye'deki yaşam şartlarını ekonomik olarak orta seviyede bulduklarını tespit etmiştir. Ayrıca çalışmada yabancı öğrenciler Türk insanını sıcakkanlı, yardımsever ve samimi bulmaktadırlar. Öğrencilerin en sık belirttikleri diğer bir husus ise yeme içme kültürüne ilişkin benzerlikler ve farklılıklardır. Araştırmanın sonuçları dikkate alındığında bu çalışmanın sonuçlarını doğrular nitelikte olduğu söylenebilir.

Koparan ve Canbulat (2020) çalışmalarında yabancı öğrencilerin Türk kültürüne dair farkındalıklarını İstanbul Türkçe Öğretim Seti'ndeki kültürel unsurlarla birlikte ele almışlardır. Öğrencilerin farkındalıklarını ifade ediliş sıklığından seyrekliğine doğru sırasıyla; sosyal hayat, ders kitapları, sosyal çevre, öğreticiler, ek yazılı materyaller, dizi, film ve video gibi görsel unsurlar, internet ortamı ve gezi deneyimleri olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada en sık ifade edilen unsurun sosyal hayat olduğu düşünüldüğünde bu araştırma ile sonuçlarının örtüştüğü söylenebilir.

Caner, Direkçi ve Kurt (2010) Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültür aktarımına ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerini aldıkları çalışmalarında öğreticilerin ve ders materyalinin kültür öğretimindeki rolünün öğrencinin kültür öğrenimi sürecine olumlu katkıda bulunacağını belirtmişlerdir. Ayrıca öğretim sürecinde öğrencilerin kültürlerine de yer verilmesinin gerektiği bu araştırmanın önemli sonuçlarından biridir. Araştırmada öğretmen adaylarının ders kitaplarına, öğreticinin rolüne ve öğrencilerin kendi kültürlerine ilişkin ifadeleri bu araştırmanın sonuçlarını doğrular niteliktedir.

Seymen ve Tok (2015) Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin, sosyal yaşamla ilişkilendirilerek planlanması ve ders kitaplarında sosyal yaşama ilişkin unsurlara daha fazla yer verilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Çalışmamızın bulguları ve sonuçları bu araştırmanın sonuçlarını desteklemektedir.

Alyılmaz ve Er (2016) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin kendi kültürlerine ilişkin farkındalıklarının düşük düzeyde olduğunu, öğretim sürecinin bu farkındalıkları artıracak şekilde planlanması gerektiğini belirtmişlerdir. Araştırmamızın sonuçları bu çalışmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Direkçi, Şimşek ve Akbulut (2020) araştırmalarında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarımına ilişkin öğrenci görüşlerini ele almışlardır. Araştırmaya katılan öğrenciler Türk kültürü, evrensel kültür ve öz kültürlerinin Türkçe öğretimi sürecine ilişkin yönelimlerini ifade etmişlerdir. Bu kapsamda öğrenciler tarafından en sık ifade edilen unsur Türk kültürünün öğrenilmesinin gerekliliğidir. Çalışmada katılımcıların evrensel kültür ve öz kültürlerine ilişkin düşüncelerini düşük oranda ifade ettikleri görülmüştür. Araştırmanın sonuçları bu araştırmadaki Türk kültürüne ilişkin kültürel edinimlerinin ağır bastığı, öğrencilerin kendi kültürlerine ilişkin farkındalıklarının zayıf olduğu sonuçlarıyla benzer niteliktedir.

Tian (2019) Türkiye'de yaşayan Çinlilerin Türk kültürü üzerine deneyimlerini incelediği çalışmada Türkiye'de yaşayan Çinli öğrencilerden Türk kültürüne ilişkin görüşlerini toplamıştır. Katılımcıların en sık ifade ettiği unsurlar günlük yaşama ilişkin Çin ve Türk yemek kültürünün farklılığı, Türk yemeklerine alışma ve beğenme, çay içme kültürünün benzerliğidir. Bu araştırmanın günlük yaşama ilişkin bulguları ve sonuçları göz önünde bulundurulduğunda iki çalışmanın sonuçları örtüşmektedir. Öğrencilerin Türk kültürü ve Çin kültürünün misafirperverlik unsuru açısından benzerliği bu araştırmanın ortak kültürel unsurlar alt problemindeki ifadelerle uyumaktadır. Ayrıca katılımcılar Türkçe öğrenmek için Türkçe öğretim merkezinin gerekliliğine dikkat çekmişlerdir. Bu araştırmada öğrencilerin DİLMER'deki deneyimlerine görüşleri ele alındığında çalışmaların bu açıdan da birbirini doğrular nitelikte olduğu görülmektedir.

Tozan (2019) uluslararası öğrencilerin Türk kültürüne ilişkin görüşlerini ve deneyimlerini ele aldığı çalışmada öğrencilerin Türkiye'yi yükseköğrenim için Türkiye'yi tercih etmelerinin nedenlerini ortaya koymuştur. Bu kapsamda araştırmacı Türkiye'nin Müslüman bir ülke

olmasının, ülkelerine coğrafi ve kültürel açıdan yakın olmasının öğrencilerin Türkiye'yi tercih etmelerinde önemli rol oynadığını belirtmiştir. Çalışmanın sonuçları bu araştırmanın ortak kültürel unsurlar boyutundaki gelenekler ve folklor alt unsuruna ait sonuçlarla benzerlik teşkil etmektedir. Ayrıca araştırmada öğrenciler Türkiye'ye gelmeden önce yaşadıkları coğrafyalardaki Osmanlı Devleti'nin varlığından ötürü Osmanlı tarihi hakkında fikir sahibi olmaları ve Türkiye'ye gelmeden önce Türk dizilerini takip etmeleri bu araştırmanın Türkiye'ye gelmeden önce edinilen kültürel unsurlara ilişkin sonuçlarını destekler niteliktedir.

Tosun (2016) ve Özgat Tatan (2018) çalışmalarında *Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti*'nde yer alan Türk kültürü öğelerini ortaya koymuş ve ders kitaplarının Türk kültürünün öğretiminde temel düzeyden ileri düzeye zengin içerikler ortaya koyduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu araştırmada öğrencilerin kültürel ifadeleriyle *Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti*'ndeki ortak unsurlar önemli ölçüde benzerlik teşkil etmektedir. Bu bakımdan önceki araştırmaların çıkarımları ile bu araştırmanın sonuçları örtüşmektedir.

Yıldırım ve Köksal (2017) araştırmalarında yabancı uyruklu öğrenciler Türkiye'de bazı insanlar tarafından ayrımcılığa maruz kaldıklarını ifade etmiş, diğer yandan yemeklerinin kendi kültürlerinden farklı olmasına rağmen insanların genel olarak yardımsever olduklarını belirtmişlerdir. Araştırmanın bulguları bu araştırmadaki yeme içme kültürü hakkındaki kültürel farkındalıklarıyla benzer niteliktedir. Buna karşılık öğrencilerin Türk insanının yardımseverliğine ilişkin olumlu genellemeleriyle bazı insanların yabancılara olan tuhaf davranış biçimlerine ilişkin olumsuz genellemeleri bu araştırmadaki genellemelerle örtüşmektedir (s. 309-310). Ancak Kesten ve Elma'nın (2010) çalışmasında yabancı öğrenciler Türk insanı tarafından önyargı ve ayrımcılığa uğramadıklarını, kendi kültürlerini yaşama konusunda herhangi bir sorunla karşılaşmadıklarını ifade etmişlerdir. Bu bakımdan öğrencilerin yaşadıkları olumsuz tecrübelerin genellenebilir durumlar olmadığı ifade edilebilir.

Sonuç olarak Türkçe hazırlık sınıfında öğrenim gören öğrencilerin Türk kültürüne ilişkin genel farkındalıklarının ders kitabından daha çok öğretici, diğer araçlar, sosyal çevre gibi bağlamlarda gerçekleştiğini; ders kitabında yer alan edebiyat, sanat, müzik ve sosyal yaşamla ilgili metinlerin öğrencilerin kültürel öğrenmelerine yansımadağını; günlük yaşam alt unsuru sıklıkla ifade ettiklerini; Türk kültürüne ilişkin geleneksel unsurlara ilişkin farkındalık düzeylerinin daha düşük olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca öğrencilerin ülkelerinin coğrafi ve tarihi özelliklerinin Türkiye'ye ve Türk kültürüne ilişkin ifadelerini etkilediği görülmüş ve ana dilleriyle Türkçe arasındaki ortak unsurları keşfetmeleri kültürün yansıtıcısı olan dille ilgili farkındalıklarını arttırmıştır. Türk kültürüyle ilgili çıkarımları göz önünde bulundurulduğunda hedef dilin kültürüne ilişkin genellemeler yapabildiklerini ancak kültürel genellemelerini değerlendirmelerine dair bir ifadeye rastlanmadığı için bu becerilerinin gelişmediği söylenebilir. Bu durum öğrencilerin kültürel öğrenmelerini bilinçli bir şekilde yönlendirmediklerini de ortaya koymaktadır.

Kültürlerarası iletişimsel yeterliğin bilgi, duygular ve yeterlik boyutları ele alındığında öğrencilerin kültürel öğrenmeleri sıklıkla bilgi boyutuyla alakalıdır. Öğrenciler Türk kültürüyle ilgili daha düşük düzeyde de olsa duygularını ifade edebilmektedir. Ancak öğrencilerin ifadelerinde farklı kültürlerden kaynaklı sorunları çözmeye yönelik yaşantılara rastlanmamıştır. Dolayısıyla öğrencilerin kültürlerarası becerilerinin davranışa dönük boyutunu temsil eden "yeterliliklerinin" gelişmediğini söyleyebiliriz. Araştırmanın sonuçlarından hareketle Türkçe öğretim süreçlerine ve gelecekte yapılacak araştırmalara ilişkin şu önerilerde bulunulabilir:

1. Türkçe öğretim süreçlerinde ulaşılması beklenen hedeflerden biri kültürün öğrenilmesidir. Kültür edinimi/öğrenimi genel olarak ders kitabı dışındaki bağlamlarda gerçekleşmektedir. Dolayısıyla ders kitaplarında yer alan metinlerin kültür öğretimi açısından gözden geçirilmesi gerekmektedir.

2. Kültürlerarası iletişimsel yeterliliğin boyutlarından biri dil öğrencilerinin kendi kültürlerinin farkında olmalarıdır. Bu sebeple ders kitaplarında farklı kültürlerle karşılaştırma yapacakları etkinliklere daha çok yer verilmesi gerekmektedir.

3. Dilin en zengin kültür aktarma araçlarından biri özgün metinlerdir. Dolayısıyla ilgi çekici nitelikte özgün metinlere ağırlıklı olarak yer verilmesi ve metin çeşitliliğine dikkat edilmesi gerekir. Bu metinler öğrencilerin kendi kültürleriyle etkileşim kuracağı metin işleme süreçleriyle öğrencilere sunulmalıdır.

4. Türk kültürüne dair olumlu ve olumsuz tutumlarının daha fazla ortaya çıkarılması gerekmektedir. Bu sebeple öğrencilerin duyuşsal farkındalıkları belli aralıklarla gözlemlendiği/test edildiği takdirde Türk kültürüne ilişkin olumlu ve doğru bir tutum oluşturmaları daha mümkün görünmektedir.

5. Araştırmada katılımcıların çoğunun Türk kültürüne ilişkin unsurları ders dışı ortamlarda edindikleri düşünüldüğünde, gelecekte yapılacak araştırmalar hangi değişkenlerin ders dışı kültür edinimlerini etkilediğini ilişkisel bir şekilde ortaya koymalıdır. Örnek olarak öğrencilerin kültür edinimleri cinsiyet, yaş, ana dil, yaşanılan şehir, yaşanılan mahalle, ikamet yeri (yurt, ev) gibi değişkenler bakımından incelenmeli, bu faktörlerin kültür edinimindeki rolü ortaya çıkarılmalıdır.

6. Araştırmaya katılan öğrencilerin yazılı ifadelerindeki kültür unsurları ile ders kitaplarındaki kültür unsurlarının %37'lik bir oranla benzerlik gösterdiği düşünüldüğünde ders kitaplarındaki metinlerin kültürel içeriklerinin gözden geçirilmesi gerektiği görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin edebiyat, sanat ve müzik gibi türlere dair görüş belirtmedikleri dikkate alındığında kültürel açıdan zengin bu türlere ait ürünlere (ör. Özgün edebi metinler) daha fazla yer verilmesi önem arz etmektedir.

Kaynaklar

- Almalı, M. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarında kültürel unsurların kullanımı: Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe öğretim seti örneği (C1 – C2 seviyesi)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Tokat: Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Alyılmaz, C. ve Er, O. (2016). Yabancılar Türkçe öğretimi uygulamalarında öğretmenlerin kültürel farkındalık oluşturmadaki etkisinin değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 5(3), 1392-1413.
- Aydın, G. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkiye ve Türkçeye ilişkin algılarının incelenmesi. *Journal of Awareness*, 3(Özel Sayı), 141-164.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Byram, M., ve Morgan, C. (1994). *Teaching-and-learning language and culture*. Clevedon: Multilingual Matters.

- Canbulat, M. ve Koparan, B. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Türk kültür öğelerinin aktarımına yönelik bir durum çalışması. *Araştırma ve Deneyim Dergisi*, 5(2), 40-57.
- Caner, M., Direkci, B., Kurt, B. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarımına ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri. *Journal of Language Education and Research*, 5(2), 76-92.
- COE. (2018). *Companion volume with new descriptors*. Retrieved from Council of Europe Portal: <https://rm.coe.int/cefr-companion-volume-with-new-descriptors-2018/1680787989>.
- Cortazzi, M. ve Jin. L. X. (1999). Cultural mirrors: Materials and methods in the EFL classroom. In E. Hinkel (Ed.), *Culture in Second Language Teaching and Learning* (pp. 196-219). Cambridge: Cambridge University Press.
- Damen, L. (1987). *Culture learning: The fifth dimension in the language classroom*. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Direkci, B.; Şimşek, B.; Akbulut, S. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenme sürecinde kültür aktarımına yönelik öğrenci görüşlerinin incelenmesi. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 8(22), 278-293.
- Holland, D., Lachicotte, W., Skinner, D., Cain, C. (1998). *Identity and agency in cultural worlds*. Cambridge, MA.: Harvard University Press.
- İltar, L. (2020). *Kültürlerarası iletişimsel dil yeterliği bağlamında göçmenlere Türkçe öğretimi*. Başar, U. ve Tüfekcioğlu, B. (Ed.). Göçmenlere Türkçe öğretimi. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- İşcan, A. ve Yassıtaş, T. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültür aktarımı: Yedi İklim Türkçe öğretim seti örneği (B1-B2 düzeyi). *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 3(1), 47-66.
- Kramsch, C. (1993). *Context and culture in language teaching*. Oxford: Oxford University Press.
- Okur, A. ve Keskin, F. (2013). Yabancılar Türkçe öğretiminde kültürel öğelerin aktarımı: İstanbul yabancılar için Türkçe öğretim seti örneği. *International Journal of Social Science*, 6(2), 1619-1640.
- Özgat Tatan, O. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültür aktarımı: Yedi İklim Türkçe öğretim seti örneği (A1-A2 düzeyi)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Tokat: Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Rivers, W. (1981). *Teaching foreign language skills*. Chicago: Chicago University Press.
- Sercu, L. (2002). Implementing intercultural foreign language education. Belgian, Danish and British teachers' professional self-concepts and teaching practices compared. *Evaluation & Research in Education*, 16(3), 150-165.
- Seymen, H., ve Tok, M. (2015). İleri düzey yabancı uyruklu öğrencilerin zorlandıkları kültürel dil unsurlarının tespiti ve sınıflandırılması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 4(3), 1188-1212.
- Tian, T. (2019). *Kültürlerarası iletişim: Türkiye’de yaşayan Çinlilerin Türk kültürü üzerine deneyimleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tomalin, B., ve Stempleski, S. (1994). *Cultural awareness*. Oxford: Oxford University Press.
- Tosun, G. (2016). *Yedi İklim Türkçe öğretim seti B1, B2 ve C1 seviyesi ders kitaplarındaki metinlerin yabancılar Türkçe öğretiminde kültür aktarımı açısından incelenmesi*.

- Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Başkent Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tozan, S. (2019). *Kültürlerarası iletişimin geliştirilmesinde uluslararası öğrencilerin etkisi: YTB Sakarya Üniversitesi öğrencileri örneği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yıldırım, E. ve Köksal, H. (2017). Yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin gözüyle Türkiye. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (3), 297-323.

Extended Abstract

Culture is a complex whole that includes, knowledge, belief, art, morality, laws, clothes, behaviors and habits. Culture accompanies it in every moment of human life. Individuals can learn about culture, and cultures learned may change over time. Considering that each community has its own patterns, it can be said that the concept of culture is universal. Since language is a tool for people to understand and communicate with the environment, it is a fact that language and culture are interrelated and interactive. Language is the transmitter of culture. On the other hand, culture, is a filter between its transmitter language and its surrounding stimuli. In this age in which information and technology are becoming more and more widespread, people communicate with each other more frequently and easier than ever before. The need to competent a foreign or second language in addition to one's mother tongue is increasing. The field of language teaching continues to develop in terms of meeting the needs of language learners. Language learners need to be taught simultaneously the cultural elements of the target language as well as linguistic skills in their mother tongue or in a foreign language.

In this study, it is aimed to determine the cultural elements in the writing data of students who learn Turkish as a foreign language. The scope of sub-objectives of the study, to identify of cultural elements that students acquired in Turkey, to determine common elements between Turkish culture and students' own culture, to reveal which part of cultural elements specific to their country, to determine which elements of Turkish culture before coming to Turkey they acquired, to reveal the common cultural elements in the textbooks with the students' essays are aimed.

The research group includes the years 2018-2019 foreign students who are learning Turkish in Turkey. The sample of the study consists of 17 foreign students studying at C1 level in the Turkish preparatory class at Ankara Yıldırım Beyazıt University Language Education Application and Research Center. 13 of these students are girls and 4 are boys. 2 of the participants are Syrian, 2 Iranian, 2 Palestinian, 3 Somali, 1 Iraqi, 1 Bangladeshi, 1 Kenyan, 1 Libyan, 1 Rwandan, 1 Jordanian 1 is Algerian, 1 is Taiwanese. 11 of the students live in a home environment and 6 of them live in dormitories affiliated with the Higher Education Credit and Hostels Institution.

Participants in the implementation of the study were asked to express their thoughts in writing about: "What you see so far in Turkey, consider what you live and what you read. Compare your own culture and Turkish culture based on this information and experiences. Write the similarities and differences in detail.". The writing data of the students were analyzed and interpreted according to the research design after the implementation. In addition, inferences were made about correct or incorrect cultural generalizations based on the cultural elements stated by the students.

As a result, it is observed that the general awareness of the students studying in the Turkish preparatory class about Turkish culture is realized in contexts such as teacher, other materials and social environment rather than the textbook; The texts about literature, art, music and social life in the textbook are not reflected in students' cultural learning; that they frequently express the sub-element of daily life; it can be inferred that the level of awareness about traditional elements of Turkish culture is lower. In addition, geographical and historical features of students' countries, affects their expressions on Turkey and Turkish culture. The results showed that discovering common elements between their mother tongue and Turkish increases their awareness of the language, which is the reflector of the culture. Considering the inferences about Turkish culture, it can be said that they can make generalizations about the target language; but since there is no statement about their evaluation of their cultural generalizations, these skills are not developed. This situation reveals that students do not consciously direct their cultural learning.

Considering the knowledge, emotions and competence dimensions of intercultural communicative competence, students' cultural learning is often related to the knowledge dimension. Students can express their feelings about Turkish culture, although they are at a lower level. However, experiences aimed at solving problems originating from different cultures were not encountered in the expressions of the students. Therefore, it can be referred that the "competencies", which represent the behavioral dimension of the intercultural skills of the students did not develop.